

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

Kimutatás

az erdőbirtokosok által az 1907. év őszén eladásra bejelentett famagvokról.

Tételszám	A birtokos		Az eladható famagvak			Megjegyzés
	neve	lakása utolsó posta	mennyisége	egységára		
				K	f	
	I. Jegenyefenyő:					
1	Selmecz-Bélabánya szab. kir. városi erdőhivatal ¹	Selmecz-bánya				¹ A város erdejében 40—50 <i>hl</i> jegenyefenyő toboz lenne gyűjthető <i>hl</i> -enként fizetendő 3 K 50 f ár mellett.
	II. Kocsányos tölgy:					
2	M. kir. erdőgondnokság	Kapnik	5 <i>hl</i>	6	50	² Csomagolás nélkül, csomagolással 10 K 60 f, vasúti állomás Máriaradna, szálitható okt. 15-től nov. 15-ig.
	III. Kocsánytalan tölgy:					
3	M. kir. erdőgondnokság	Kapnik	15 <i>hl</i>	7	50	
	IV. Magyar tölgy:					
4	M. kir. főerdőhivatal ²	Lippa	50 <i>hl</i>	10	—	
	V. Amerikai dió:					
5	Frígyes kir. herceg erdőhivatala ³	Főherceglak	150 <i>hl</i>	7	—	³ Az ár a baranyavári vasúti állomáson értendő Zsákok önköltségén.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hir. Ő Felsőge *Gaul* Károly műegyetemi magántanárnak a műegyetemi nyilvános rendkívüli tanári czimet adományozta.

A kiegyezési és az adóreform-törvényjavaslatok. Október 16-án terjesztette a kormány a képviselőház elé az Ausztriával 10 évre megújítandó kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatokat s néhány nappal reá az adóreformra vonatkozó törvényjavaslatait is a Ház asztalára tette.

Mi, akik e lapok hasábjaitól teljesen távol tartjuk a politikát, a kiegyezési javaslatoknak is csupán várható gazdasági hatásával foglalkozhatunk. Ebben a tekintetben — ha e javaslatok törvényerőre emelkednek — az erdőgazdaság és a fakereskedelem hasznát fogja látni annak a megnyugvásnak, amely az eddigi bizonytalanságot minden körülmények között fel fogja váltani.

Ha ennek révén a kellő gyakorlati érzékkel minden közgazdasági tényező a gyümölcsöző munkához lát, úgy ennek kétségtelenül kedvező visszahatása lesz fakereskedelmünkre és erdőgazdaságunkra is.

Ezen közvetett érdekeltségen kívül a mi szempontunkból közvetlen érdekekkel bír a vasuti tarifák terén továbbra is biztosított viszonyosság, amely az egyenlő kölcsönös dijszabási elbánást biztosítja a két szerződő állam vasutain. Kizárt eszerint az, hogy az áruszállítás feltételeire és költségeire nézve az osztrák vasutakon a magyar, a magyar vasutakon az osztrák áru között a saját ugyanolyan minőségű és mennyiségű árukkal szemben ugyanazon pályarészen és irányban különbség tétessék.

Fennmaradt továbbá a titkos refakciókra vonatkozó tilalom és az egységes vámhatáron tuli forgalomban az a határozmány, mely szerint közvetlen díjtételek létesítését egymásnak meg nem tagadhatjuk.

Közelről érdekli a fakivitelt a kassa-oderbergi vasut teljesítő-képességének emelése is, az Oderberg—Teschén közötti második vágány kiépítése, az új oderbergi rendezőpályaudvar kiépítése és a teschen-dzieditz-i vonalnak a porosz forgalomban való megnyitása által.

Mondhatnók, hogy a kiegyezési javaslatoknál még közvetlenebbül érintik az erdőgazdaságot az adóreformra vonatkozó törvényjavaslatok, nevezetesen pedig a földadó reformja. Oly fontosságú ez a hazai erdőgazdaságra, hogy azokra közelebről bővebben térünk vissza.

Állami költségvetés. Az immár a törvényhozás elé terjesztett 1908. évi állami költségvetésnek az erdészetet illető részével behatóbban csak következő számunkban foglalkozhatunk, általános tájékoztatásul addig is a következő röviden összefoglalt adatok szolgálhatnak:

Az állami erdők üzemi feleslege 299.918 koronával emelkedik. A nagyobb bevétel az erdei termékek kedvezőbb értékesítési viszonyain s nagyobb keresletén kívül főleg abban találja magyarázatát, hogy a házilagos kezelés kiterjesztése következtében emelkednek ugyan a kiadások, de ezekkel kapcsolatosan s azok természetes folyamánként növekednek a bevételek is. Magasabb szociális

szempontból vezéreltetve az altisztek és szolgák gyermekeinek hazafias szellemben vezetett iskolákban leendő felneveltetése érdekében, a miniszter *két internátus* felállítását tervezi, ahol az említett gyermekek ingyenes tanítás és elhelyezés mellett csakis az eltartási költségek mérsékelt megtérítése ellenében vétetnének fel.

„Az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek“ czim alatt nagyobb a szükséglet 246.523 koronával.

Az *erdőfelügyelőségeknél* mutatkozó 42.979 K nagyobb kiadás, valamint az állami erdőknél a természetbeni járandóságok alatt mutatkozó többlet felvétele azért volt szükséges, hogy az erdőfelügyelőségek személyzete, valamint az erdészeti ügyek ellátásával megbízott számvevőszégi személyzet is, épp úgy mint a többi erdészeti alkalmazottak, a megfelelő fa- és földjárandóságban, illetőleg annak megváltási egyenértékében legyenek részesíthetők.

Az új ipartanács. Az országos ipartanácsról szóló f. é. XLIV. t.-cz. 3. §-ának *c)* pontja szerint a kereskedelemügyi miniszter által kijelölt országos jellegű ipari, mezőgazdasági, *erdészeti* kereskedelmi és munkásegysületek tagjaik sorából a kereskedelemügyi miniszter által meghatározott számban összesen legfeljebb 30 tagot választanak az ipartanácsba. Eszerint tehát az Országos Erdészeti Egyesület abbéli törekvése, hogy az ipartanácsban régebben birt helyét újból visszanyerje a kereskedelemügyi kormányznak kezdetben tapasztalható vonakodása daczára sikeres volt. Jogosan is számíthatott erre a hazai erdőgazdaság, nemcsak azért mert a multban is képviselve volt az ipartanácsban, hanem érdemileg azon számos vonatkozás folytán, amely az erdőgazdaság és a faipar között fennáll és a gazdasági viszonyok fejlődésével mindinkább szorosabbá válik. Az erdőgazdaság vonatkozása a faiparhoz, ide számítva főleg a közvetlenül a nyers erdei termékeket feldolgozó és ilyeneket felhasználó iparágakat, legalább is nem kisebb, mint a mezőgazdaságé például a malomiparhoz vagy a szesziparhoz.

A hazai erdészet érdekei szoros kapcsolatban állanak a fát

és más erdei termékeket fogyasztó iparágakkal, mint a fűrésziparral, a parketta és hordógyártással, a hajlitott butorgyártással, a papiranyag és cellulozegyártással, falepároló telepekkel, a tanninyártással, házi faiparral stb., de közvetve a már félgyártmányokat feldolgozó faiparral is, mint például az asztalos iparral is. Sokszor maga az erdőbirtokos foglalkozik iparral. Az erdőgazdaság sok tekintetben segítségére lehet a faiparnak nyersanyagszükségletének beszerzése tekintetében (házilagos kezelés, kisebb részletekben, választékonként való eladás stb.) és a fafogyasztó ipar fejlődése elsőrendű érdeke a hazai erdőgazdaságnak, amint nemkülönben a faiparnak érdeke, hogy erdeink állandóan szolgáltatassák az általa szükségelt faanyagot.

Közgazdasági életünk harmonikus fejlődése érdekében tehát szükséges volt, hogy a hazai erdőgazdaság az ipartanácsban képviselőt s ezzel módot nyerjen érdekeinek kifejezésre juttatására, mert sok oly kérdés merülhet fel, amelyben különben közvetlenül vagy közvetve az erdőgazdaságot érintő határozatot hozhatna az ipartanács, egyoldalú információ és az érintett gazdasági ág képviselőitől meghallgatása nélkül.

Kincstári erdők házi kezelésben. A házi kezelésnek fokozatos életbeléptetése terén a közelebbi jövőben a beszercebányai m. kir. erdőigazgatósághoz tartozó erdőbádonyi (badini), mihályteleki, dobrócsi és karámi erdőgondnokságok vétetnek házi kezelésbe. Az első két erdőgondnokság fatermését a kincstár ezentúl egyáltalában nem adja el szerződéses vevőknek, hanem a házilagosan kitermelt fatermés a rakodókon fog esetről-esete és kisebb tételekben eladatni. Ezzel kapcsolatosan a két erdőgondnokságban a fokozatos felújító vágások általánosabb alkalmazást fognak nyerni.

A karámi dobrócsi erdőgondnokságok fatermése is házilag készítették elő, de tarvágás utján termeltetik és 3 évre fog szerződésileg eladatni.

Fegyvergyakorlatra bevonuló kincstári munkások fizetése. *Wekerle* Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatra bevonuló *vasgyári munkások* a katonai szolgálat idején megkapják fizetésüket. *Darányi* földmivelésügyi miniszter méltányosnak tartotta, hogy az erdei munkások ugyan-

abban az elbánásban részesíttessenek, mint a vasgyári munkások, ezért a most kiadott körrendeletében kimondotta, hogy a beszercebányai, selmeczbányai és körmöczbányai egyesített társaság kötelékébe tartozó nők, családos erdei munkásoknak arra az időre, míg fegyvergyakorlatra bevonulnak, amennyiben szakmájukban dolgoznak, fizetésük teljes összegét, amennyiben napszámban vannak, fizetésük hatvan százalékát kifizessék. *)

A takarmányhiány enyhítése. A hosszantartó őszi szárazság egyik káros következménye gyanánt az ország számos vidékén máris érezhető takarmányhiány mutatkozik. Ezen a bajon enyhítendő, a földművelésügyi miniszter az összes kincstári lomberdőkben a takarmányozó célra szolgáló lombesedést, valamint az alomszedést díjtalanul megengedte. Nemkülönböztetve fölhatalmazta az illetékes hatóságokat, hogy a törvényhatósági, községi stb. erdőkben hasonló engedelmeket adhassanak. Azonkívül még arról is intézkedett a miniszter, hogy országszerte mihamarább összeírassék és jegyzékbe foglalva annak idején közzététessék, hogy hol, kinél, mennyi és miféle eladó takarmány van készletben. *)

Évmegnyitó ünnepély a m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán. A selmeczi főiskola f. é. október hó 19-én délelőtt 11 órakor tartotta meg évmegnyitó ünnepélyét a legújabb főiskolai épület előcsarnokában. Minthogy értesülésünk szerint a főiskola külön füzetben szándékozik kiadni úgy az elmondott beszédek teljes szövegét, valamint az elmúlt tanévre vonatkozó statisztikai adatokat, egyelőre eltekinthetni vélünk az elhangzott felszólalások kivonatolt ismertetésétől. Az ünnepély lefolyása különben a következő volt. A „Hymnus“ eléneklése után a főiskola rektora első sorban a megjelent vendégeket üdvözölte, akiknek sorában ott voltak a főiskola kiérdemesült tanárai, a selmeczi bányavezető igazgató vezetése alatt a műszaki tisztviselői kar tekintélyes része, Selmeczbánya polgármestere és a helyi hatóságok, intézetek és társulatok képviselői. A tanári kar és a hallgatóság üdvözlése után beszámolóját mondotta el a rektor az elmúlt tanévről és ismertette munkaprogramját a jövő tanévre. Nagy tetszéssel fogadott

*) Az erre vonatkozó mindenestire közérdekű rendeleteket a lap szerkesztősége az Erdészeti Rendeleték Tára részére, mint oly sok más újabb közérdekű rendeletét, sajnós, nem kapta meg.

beszédje végén ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánította az 1907/1908-iki tanévet. Utána Szentistványi bányatanácsos, főiskolai tanár mondotta el emlékbeszédét nagynevű hivatali elődje, Cséti Ottó-ról. Tömör képét adta a megboldogult széleskörű munkásságának és mély hatást keltett beszédének azzal a részével, amely Csétit mint szaktársat és barátot ecsetelte. Miután a rektor még felolvasta Cséti Róbertnek táviratát, amelyvel az atya emlékeztének szentelt ünnepélyről való távolmaradását mentette ki, a „Szózat“ hangjai mellett eloszlott az ünneplő közönség.

Az erdészeti főiskola látogatottsága. Az erdészeti főiskolára m. hó 7-én és 8-án 78 első éves erdőmérnök hallgató iratkozott. Amint tehát látható, egyáltalában nem igazolódt be az az aggodalom, hogy a tanidőnek 4 évre való felemelésével a főiskola látogatottsága tetemesen alászáll.

Erdőtüzek. A szokatlanul száraz őszi időjárás számos és nagykiterjedésű erdőtűznek lett az okozója. Ilyenekről értesültünk a hunyadmegyei Nagyág községből, továbbá Petrilláról, mely utóbbi helyen a volt urbéresék erdeje állítólag gyujtogatás következtében gyulladt meg, Borsáról (Máramaros m.), Szatmárról és Ung megye több községéből.

A fatörzseknek oldalt való döntése. (A jelen számhoz csatolt műmelléklethez.) Hazánkban a fatörzseket többnyire völgy felé döntik, nem mindig előnyére a fának, amely nagy körivet írva le a levegőben, óriási erővel zuhan a földre és vajmi gyakran derékban törik vagy meghasad. A fejlettebb külföldi gazdaságokban, kivételesen nálunk is, a hegy felé való döntés divik. A két eljárás között mintegy középutat tart az árvai közközbirtokosság uradalmában divó oldaltdöntés, amely eléggé kiméletes és a fa kivontatása elé sem gördít akadályokat. Műmellékletünk egy ily módon kitermelt fenyőfa-vágást mutat be. (Zakamenei erdőgondnokság.)

Kincstári dongatermelés? Zemplén vármegye gazdasági egyesülete azzal a különös kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy a kincstár, valószínűleg a hordóárak emelkedésének ellensúlyozására, az erdeiben termelt dongákat előállítási áron engedje át a kádáriparnak. Tudunkkal maga a kincstár sehol sem termeltet házilag dongát, ami különösen kicsinyben való árusítással kapcsol-

latosan meglehetősen kockázatos vállalkozás is volna. Nem az a célja a kincstári erdőbirtoknak, hogy előállítási áron, ami alatt valószínűleg csak a munkabérek értendőek, tehát a tőárról lemondva adjon az iparnak faanyagot. Elismerjük annak szükségességét, hogy a kisipar is méltányos áron jusson faanyaghoz, ennek azonban nem ez a módja, mert így, hacsak maguk a szőlőbirtokosok nem készítetik házilag a hordókat, azok ára, ha jól sejtjük, aligha lenne alacsonyabb rájuk nézve az eddiginél, mert ez az ár az általános piaczi helyzet után irányul.

Az apácza-lepke az ausztriai tartományokban. *) Tagadhatatlan, hogy az erdőgazdaságban a legveszedelmesebb rovarok között is az apácza-lepke (*Ocneria monacha*) az első helyet foglalja el, mert gyakran minden előzetes jel nélkül oly mennyiségben lepi el különféle faju fenyőerdeinket, hogy vagy közvetlenül teszi őket tönkre, vagy a szu terjedésének készíti elő az utat.

Az ezen rovar pusztítására eddig alkalmazott különféle módok és szerek a várt eredményhez nem vezettek és csakis a rovar fellépéséről és életfolyásáról szóló, kölcsönösen közölt tapasztalatok nyújthatnak némi támpontot, a fenyők és különösen a luczfenyő ezen fenyegető veszélye elleni küzdelemre.

Ezen felfogásból indulva ki, dr. Bolle, a görcei gazdasági és erdészeti kísérleti állomásnak igazgatója, f. é. június hóban az ausztriai erdészeti lapokban azt a felhívást intézte az erdőtisztekhez, hogy az apácza-rovar megjelenéséről, fellépésének terjedelméről és az őt pusztító parazitákról és betegségekről az adatokat gyűjtésük össze és egynéhány egészséges és beteges hernyó kíséretében közölgék vele.

Ezen felhívás alapján beérkezett jelentések közül mint legérdekesebbet a morvaországi Kárpátok alján Fulnek nevű erdőbirtokon előfordult esetet említhetjük fel. Az említett erdőben már június 26-án 40 hektár területen az összes luczfenyők megkoppasztva állottak. A szóban lévő 60 éves, erdei és vörösfenyővel elegyes

*) Az apácza-lepke, amint az Erdészeti Lapok már megírták, főleg Porosz-Szilézia, Szászország, Cseh- és Morvaországban lépett fel nagy mértékben. Az Országos Erdészeti Egyesület a közelgő veszedelemre felhívta a földmivelésügyi miniszter figyelmét.

luczfenyőerdőben már a múlt évben is észrevehető volt az apácza-lepkének rajzása, mely alkalommal mintegy 40 ezer darab nagyobb-részben nőtény lepkét gyűjtöttek és semmisítettek meg. A megtámadott erdőrészt Haincz-féle enyvövekkel a többi erdőrészekből elkülönítették és a folyó év tavaszán foganatosított óvatos, de gyökere áterdőléssel megritkították; mint különös esetet említik meg, hogy a szomszédos 40 éven aluli nagy kiterjedésű luczfenyő-erdőkben ennek a rovarnak nyoma sem volt található.

Április hóban a hernyók rendes kikelése idején a bekövetkezett veszélynek nagysága még nem volt megállapítható. Mindenestre a hideg és csapadékos áprilisi és májusi időjárás hátráltatta a kikelést és az első meleg napsugár utáni vágy kényszerítette a kikelt hernyókat arra, hogy mielőbb a fák csucsait felkeressék, miért is a falás nagysága csak június 10-én volt észrevehető. Ezután a hernyók olyannyira elszaporodtak, hogy már június 26-án a luczfenyők csaknem egészen, az erdei és vörösfenyők felerészben kopaszon állottak; meg kell jegyeznünk, hogy a falás a lucznál felülről lefelé, az erdei és vörösfenyőfáknál ellenben alulról felfelé terjedt.

A természet a baj ellen segítségül nem jött, amennyiben a tachinák és ichneumonok a megtámadt erdőrészekben egészen hiányoztak és az emberfejnagyságu csomókban csoportosult hernyók a lekopasztott fák csucsán már mesziről voltak láthatók.

Az intéző erdőgondnokság ennek folytán a csoportosult hernyókat bebábozás előtt és amíg a szomszéd erdőrészekbe át nem vándoroltak akként pusztította, hogy a hernyókkal csaknem teljesen ellepett fákat azonnal döntette, lehámoztatta és a lehámozott kérget a fahéjjal, galylyal és földtakaróval együtt a helyszínén elégettette, a feldolgozott hasznofát pedig kiszállítva, az erdőn kívül rakározta. Hogy ez a legsürgősebb mezei munka idején alkalmazott eljárás milyen eredményhez vezetett, azt csak a jövő, illetőleg a harmadik évben lehet majd megállapítani, midőn tudniillik az eddigi tapasztalatok szerint az apácza-hernyóknak falánk-sága a delelőpontot éri majd el. Ugy hiszem, hogy az illető közegek és szaklapok az erre vonatkozó közleményekkel annak idején elmaradni nem fognak.

Az előadott esetből az a tanuság meríthető, hogy ennek a

rovárnak még mindig fenyegető fellépését idejekorán észrevenni alig lehet. A tartós esőzések, hűvös időjárás és különösen az éjjeli ködök ártanak a kikelt hernyóknak a legtöbbit.

Legjobb védekező mód a káros rovarok pusztító terjedése ellen elegyes erdőket nevelni és oly áterdöléseket alkalmazni, melyek többször ismétlődve, az erdőt minden beteges anyagtól megtisztítják és a levegőnek mindenütt szabad, de mérsékelt járást engednek.

Kallina Károly.

A fa és a vadhús ára Bécsben. A bécsi árutőzsdén 1907. szeptember havában a fa és vadhus után következő átlag árak voltak érvényben:

I. Tüzifa a bécsi vasúti állomásokon:

1 $\text{ü}m^3$	I. rendű fuvarozott bükkhasábfa	--- --- ---	12:25	K
1 "	II. " " " "	— --- ---	11:70	"
1 "	I. " usztatott " "	--- --- ---	11:—	"
1 "	II. " " " "	--- --- ---	10:50	"
1 "	I. " fuvarozott luczfenyő	--- --- ---	11:—	"
1 "	I. " usztatott " "	--- --- ---	10:30	"
1 "	I. " fuvarozott erdei fenyő	--- --- ---	10:75	"

II. Épület- és műfa a bécsi vasúti állomásokon:

1 m^3	luczfenyő gerenda	--- --- ---	35:—	K
1 "	I. rendű luczfenyő padló és deszka	--- --- ---	58:—	"
1 "	I. " erdei fenyő " " "	--- --- ---	54:—	"
1 "	állvány-padró	--- --- ---	40:—	"
1 "	válogatott tölgypadló és deszka	--- --- ---	121:—	"
1 "	I. rendű parkett-áru	--- --- ---	114:—	"
1 "	II. " " " "	--- --- ---	95:—	"
1	hektoliter tölgy oldal- és fenékdonga	--- --- ---	9:70	"
1	" felszerelt kész hordó	--- --- ---	13:—	"
1000 db	szőlőkaró 1:6 m puha	--- --- ---	28:—	"
1000 "	" " 1:6 " kemény	--- --- ---	36:—	"
1000 "	fazsindely	--- --- ---	24:—	"

III. A vadhus ára a bécsi vásárcsarnokban:

1 kg	szarvashus (átlag)	--- --- ---	—:70	K
1 "	őzhus " "	--- --- ---	1:50	"
1 "	dámvad	--- --- ---	1:10	"

25.000 példányban álló *kiadása* az egyesület céljait szolgálja. Magánosok, példányokat az egyesületnél (Budapest, VIII. József-körút 6. sz.) kaphatnak, a szétküldés és kezelés czimén kért *I korona áron*. A czimtár, ezek szerint 50.000 példányban fog a hazai közönség közé kerülni.

Az állatorvosi első segély. Ily czimen *Lukács Aladár*, az Állatorvosi Közlöny szerkesztője népszerű tudományos művet ad ki, melynek bolti ára 3.— K.

A vadorzás meggátlása. Az országszerte elharapódzott vadorzás meggátlására a belügyminiszterium arra utasította a megyei és városi törvényhatóságokat, hogy a fegyverek és lövészek forgalombahozatala dolgában szabályrendeletet dolgozzanak ki, még pedig akként, hogy a szabályrendelet lehetőleg országszerte egyöntetű legyen. A vármegyék és városok a felszólításnak eleget is tettek. A szabályrendeletek alapelvei a következők:

Lövéfegyvert és hozzávaló lövészer, töltést, fegyvertartási engedelem nélkül vásárolni és tartani tilos. E tilalom alól kivétnek az iparosok és kereskedők az eladásra vásárolt és tartott lövéfegyverekre és lövészerre nézve. Hasonlóképpen tilos az is, hogy lövéfegyvert és lövészer adjon el bárki olyan embernek, akinek fegyvertartásra engedelve nincs.

A fegyvertartási engedelmet a vármegyei alispán s a törvényhatósági joggal fölrüházott városokkan a polgármester adja ki.

A vadászati jegyek érvényességük tartamára a fegyvertartási engedelmet pótolják.

Fegyvertartási engedelemért a folyamodványokat az illetékes járási és városi hatóságoknál (főszolgabíró, polgármester) kell benyújtani, amelyek minden folya modványt véleményes jelentéssel tartoznak az alispán elé terjeszteni.

A kiadott fegyvertartási engedelmekről az alispán, a főszolgabírák, a polgármesterek és a községek nyilvántartást vezetnek.

Aki a fegyvertartási szabályrendeletet, illetve annak intézkedéseit megsérti vagy elmulasztja, amennyiben cselekménye, vagy mulasztása nem esik más törvény, vagy municipális statutum határozmányai alá, kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés alkalmával ezenfelül öt napig terjedhető elzárással büntetendő. Egyebekben az 1879. évi XL. és az 1901. évi XX. törvénycikkek rendelkezései irányadók.

A szabályrendelet intézkedéseinek betartását a járási főszolgabírák, a rendezett tanácsú városok rendőrkapitányai, a csendőrörsök és a községi elüljáróságok ellenőrizni s a tapasztalt visszaéléseket bejelenteni tartoznak.

A fegyvertartásról szóló municipális statutumok megalkotásával egyidejűleg a belügyminisztérium gondoskodott arról is, hogy a lövészek árusítását szabályozza. A magyar állam egyedáruságából kifolyólag nem szabad engedelem

nélkül puskaport, vagy az ezt pótló robbanószereket külföldről behozni, belföldön termelni és elárúsítani.

A puszkapor elárúsítását a belügyminiszter által adott engedelem alapján a pénzügyi közegek ellenőrzik. A kereskedők a puszkaport a meghatározott áron csak abból a kincstári raktárból szerezhetik be, amelyhez utalva vannak; csak hitelesített mérleget és sulyokat használhatnak; az árszabásban foglalt árakat megtartani kötelesek, a mérést a vevő jelenlétében kell eszközölniök s az árusításra kapott engedelmet, valamint az árjegyzéket az árusító helyiségében látható helyen kifüggeszteni tartoznak.

Ezeken kívül a kereskedők a beszerzett és eladott áruról szabályszerű árjegyzéket kötelesek vezetni, amelyben minden egyes eladási esetet, a vevő nevét s az eladott puszkapor mennyiségét és nemét bejegyezni tartoznak. Azonban az 500 grammnál kisebb súlymenységeket minden hét végén a vevők megnevezése nélkül, összefoglalva egy tétel alatt vezethetik be az eladási könyvbe. A puszkaporral való házalás országszerte tilos.

A szabályrendelet értékét növeli az, hogy az elkobzott és árverésen értékesített lövőfegyvereket a főszołgabirák és polgármesterek a jövőben csak olyanoknak adhatják el, akiknek fegyvertartásra engedelmiük van. Így még a használt fegyverek se juthatnak megbizhatatlan emberek kezére.

A vadorzók ellen irányuló intézkedések miatt azonban máris több főszołalást intéztek a kereskedelmi és iparkamarák utján a legjobban érdekelt vaskereskedők a belügyminiszterhez. A vaskereskedők arra hivatkoznak, hogy az elrendelt árusítási korlátozás a szabad kereskedelem szellemét sérti s tetemes anyagi károsodásukat okozza. Ezenkívül arra is utalnak, hogy a municipális statutumok ellenére bárki szabadon hozhat lövőfegyvereket és lövőszereket Bécsből, Ausztriából vagy a vámkülföldről s a rendelményt a posta akadálytalanul kézbesíti.

Az 1907. évi agancskiállítás a legutóbbi hódús és szigorú tél pusztításai következtében ezuttal valamivel kevesebb és minőségileg is gyengébb trófeával gyönyörködtetett. Összesen 36 nyílt területről és csupán 3 vadaskertből származó szarvasagancs volt kiállítva; előbbieik közül 12-öt Frigyes főherceg állított ki versenyen kívül belyei vadászterületéről. Volt ezenkívül 5 dámlapát, 45 őzagancs és 3 pár zergekampó. A nyílt területről származó szarvasagancsok közül az első díjat József főherceg által Gyertyánligeten elejtett 10-es szarvasagancs nyerte el, melynél az agancs-szár hossza 122 *cm*, a rózsa kerülete 26.5 *cm* és az agancs súlya

7·7 *kg* volt. Legsúlyosabbak a II. és III. díjat nyert agancsok voltak (Frigyes főherceg Véghles 20-asa és Coburg Fülöp herceg 12-ese) egyenkint 8·7 *kg*-mal.

Külön díjazás alá kerültek ezuttal a rendellenes agancsok nyílt területről. Ezek első díját Frigyes főherceg egyik baranyamegyei zsákmánya nyerte el.

A vadaskerti agancsok közül Dreher Antalnak 8·5 *kg* súlyu 14-ese vitte el az I. díjat, míg a dámlapátok, őzagancsok és zergekampók első díjait Wenckheim Frigyes gróf, ifj. Draskovich Iván gróf és Kendeffy Gábor nyerték el.

Halálozás. *Ertl Gusztáv* m. kir. erdőtanácsos Liptóujvárt, f. évi október hó 20-án életének 64. évében rövid szenvedés után elhunyt. Haláláról a liptóujvári m. kir. főerdőhivatal tisztii kara külön gyászjelentést adott ki. Béke hamvaira! — *Zsuffa Antal* m. kir. erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, Tótsóvárt f. évi október hó 21-én hosszas szenvedés után elhunyt. Haláláról a tótsóvári erdőhivatala külön gyászjelentést adott ki. Béke hamvaira!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Chabada Géza* m. kir. főerdész Ungvárról Kolozsvárra, *Garlathy Oszkár* m. kir. erdész pedig Máramaroszigetről Besztercebányára helyezte át s az építkezési ügyek vezetésével a kolozsvári erdőigazgatóság kerületében *Chabada Géza* főerdészt, az apatini erdőhivatal kerületében *Daniek Géza* erdészt, az ungvári főerdőhivatal kerületében pedig *Gasparik Pál* erdészt bízta meg.

*

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága *Ajtay Sándor* főerdész (Zöldes, Aradmegye) erdőmesterré nevezte ki.

